

Omgaan met elkaar

Inleiding.

Voor een evenwichtige ontwikkeling van uw kind zijn rust, regelmaat en duidelijkheid erg belangrijk.

Dit geldt niet alleen voor thuis maar ook voor de school- en buurtsituatie.

De laatste jaren komen deze voorwaarden steeds meer onder druk te staan door:

- De individualisering binnen de maatschappij.
- Veel nadruk op kennis (rekenen, taal, lezen) en minder op de sociaal emotionele ontwikkeling.
- Kennis verouderd steeds sneller onder invloed van nieuwe communicatiemiddelen.

Onderwijs en maatschappij zijn met elkaar verbonden, als de één verandert, gaat de ander mee. Ouders en leerkrachten doen er goed aan om meer aandacht te besteden aan de emotionele ontwikkeling van de kinderen. Uit onderzoek blijkt dat rust, stabiliteit en zelfvertrouwen factoren zijn bij het gelukkig zijn in relaties, het met succes afronden van studies en het slagen in een carrière. De school is een belangrijke ontmoetingsplaats voor kinderen en ouders. Het is daarom een voorwaarde dat iedereen zich prettig voelt.

Om goed met elkaar om te kunnen gaan is het van belang om duidelijkheid te verschaffen over wat we van elkaar verwachten.

De betrokken geledingen binnen de basisschool zijn:

- De *ouders*, die aan de leerkrachten hun kinderen toevertrouwen.
- De *kinderen*, die binnen een groep zoveel mogelijk proberen te leren.
- De *leerkrachten*, die met het vertrouwen van ouders en kinderen zo goed mogelijk een groep proberen te begeleiden.

Bouwstenen

Welke bouwstenen zijn hiervoor nodig ? ....

- Het aanleren van *goede omgangsvormen*.
Dit is ons inzien een gedeelde verantwoordelijkheid van ouders en leerkrachten. Je maakt afspraken met elkaar, die dan ook moeten worden nageleefd. Deze duidelijkheid geeft het kind een goed houvast om zijn/haar gedrag aan te passen.. Het uitgangspunt is: In het gezin wordt de basis gelegd voor vertrouwen en veiligheid, de school kan hierop voortbouwen. Op De Wel wordt gewerkt met de methode "De Kanjertraining". De methode heeft tot doel een democratische gemeenschap te creëren, waarin leerlingen een stem krijgen, zich verantwoordelijk voelen, zich positief gedragen, en conflicten zonder geweld oplossen. Het streeft naar het creëren van een cultuur waarin leerkrachten en ouders meer betrokken zijn bij en zich verantwoordelijk voelen voor de klas en school als geheel. De kern van de Kanjertraining bestaat uit lessen voor alle groepen in de basisschool in conflictoplossing en de sociale vaardigheden die daarbij nodig zijn. Kernwoorden van de Kanjertraining zijn: vertrouwen, rust en wederzijds respect, sociale redzaamheid, ouderbetrokkenheid, burgerschap, gezond gedrag en duurzaamheid.
- Het bevorderen van vertrouwen en veiligheid in de klas.
- Het versterken van de sociale vaardigheden bij leerlingen.
- Beheersing van verschillende oplossingsstrategieën bij pesten en andere conflicten.
- Bewustwording van de eigenheid bij leerlingen.
- Leren om verantwoordelijkheid te nemen.
- Het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie.
- Een *open communicatie*.

Tussen ouders en leerkrachten is dit de sleutel om eventuele problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te onderkennen en op te lossen.

- Een *positief opvoedingsklimaat* scheppen.

Ouders en leerkrachten dienen zich te realiseren dat:

het geven van complimenten, goed gedrag
stimuleren,

elkaar de kans geven om gemaakte fouten te herstellen,

voorwaarden zijn om dit opvoedingsklimaat te onderhouden.

- Veel ouders hebben behoefte aan herkenbare omgangsvormen vanuit de school.

Protocol

Om hieraan zo concreet mogelijk vorm te geven is het volgende protocol ontwikkeld.

“Als iets niet vanzelfsprekend is.”

Als aanzet geeft de school aan hoe zij omgaat met gedragsproblemen. Ouders worden daar direct bij betrokken. We willen de lijntjes kort houden en zoeken bij gedragsproblemen zo snel mogelijk contact met de ouders. Ook de IB-er wordt direct betrokken bij gedragsproblemen. Omdat we twee maal per jaar via KANVAS van de Kanjertraining de kinderen monitoren, wordt het gedrag en veiligheid op school en in de klas ook op deze manier goed in de gaten gehouden en kan snel worden bijgestuurd op schoolniveau.

Dit plan heeft als kern zeven niveaus.

Per niveau wordt globaal aangegeven wat er aan de hand is en welke stappen de betrokkenen ondernemen om te komen tot een oplossing.

We hopen, dat met behulp van dit protocol, het voor ouders en leerkrachten duidelijk wordt wat er van elkaar mag worden verwacht. Door een beter begrip voor elkaars positie zal het voor het kind gemakkelijker zijn om het gedrag te verbeteren. Het moge duidelijk zijn dat het in ieders belang is om een mogelijke negatieve gedragsspiraal zo vroeg mogelijk weer om te buigen naar gedrag waar weer respect voor elkaar uit spreekt.

Niveau 1

Een leerling wordt iedere dag op een positieve manier door de leerkracht gecorrigeerd. We gebruiken daarvoor de Kanjertraining.

Dit betreft storend gedrag of het aanpassen van de werkhouding.

Dit gebeurt mondeling tijdens het werken in de klas.

Blijkt bepaald storend gedrag structureel dan bespreekt de leerkracht dit met de leerling. Gewezen wordt op de handelingen op niveau 2.

Er worden afspraken gemaakt met de leerling, hij/zij krijgt vervolgens gelegenheid om zijn/haar gedrag te verbeteren.

Niveau 2

Incidenten worden door de leerkracht genoteerd in Parnassys (datum, incident, afhandeling/afspraken).

Dit kunnen eenmalige incidenten zijn,

Ook wordt genoteerd of de afspraken die op niveau 1 zijn gemaakt worden opgevolgd.

Op basis van deze notities volgt nogmaals een gesprek met de leerling, waarbij hij/zij weer de kans krijgt om het gedrag te verbeteren en zodoende weer terug kan keren naar niveau 1.

Bij ongewijzigd gedrag wordt het kind gewezen op de handelingen op niveau 3.

-----*leerkracht/leerling*

Niveau 3

Het kind staat regelmatig in Parnassys genoteerd.

De groepsleerkracht overlegt intensiever met de intern begeleider.

Het kind wordt op de agenda van de leerlingbespreking geplaatst.

Op basis van de besluitvorming in de leerlingbespreking worden de ouders op de hoogte gebracht van de problematiek. Dit gebeurt door middel van een gesprek met de ouders. Aanwezig zijn hierbij de interne begeleider en de leerkracht.

Er wordt een handelingsplan opgesteld waar zo concreet mogelijk afspraken in worden vastgelegd.

Het algemene uitgangspunt van dit plan is dat positief gedrag zoveel mogelijk beloond zal worden.

Ouders krijgen het advies mee om dat thuis ook te doen.

Niveau 4

Er is geen vooruitgang. De ouders worden uitgenodigd voor een vervolggесprek met de groepsleerkracht en de intern begeleider.

Er wordt een thuis/school contactschrift besproken en aanbevolen.

In dit boek zullen dagelijks notities gemaakt moeten worden.

Tijdens schooldagen wordt dit gedaan door de verantwoordelijke leerkracht en ouders in de weekends door de ouders. Het kind neemt dit boek dagelijks mee naar huis.

Er wordt afgesproken om elkaar zoveel mogelijk te ondersteunen met straffen en belonen.

Het contactboek wordt zes weken gebruikt.

Deze gegevens worden besproken in de leerlingbespreking.

Dan is er weer overleg met ouders en leerkrachten en intern begeleider.

De afgelopen periode wordt besproken en bij goed gedrag gaat het kind terug naar niveau 3.

Bij geen of geringe vooruitgang wordt nog eenmaal een nieuwe periode afgesproken.

Aanmelding voor aanvullend onderzoek wordt overwogen en eventueel aangevraagd bij het zorgteam.

-----*leerkracht/leerling*-----*directeur/ intern begeleider/ ouders*

Niveau 5

Ondanks alle inspanningen is er in de voorgaande fase geen vooruitgang geboekt.

Er wordt een onderzoek aangeboden. De psycholoog bespreekt de conclusies met betrokkenen.

Overleg met de ouders, groepsleerkracht en intern begeleider.

Mogelijke oplossingen worden besproken en eventueel wordt er hulp van buitenaf gevraagd.

Afspraken worden vastgelegd.

De procedure voor een eventuele verwijzing naar het speciaal onderwijs wordt in gang gezet.

Deze procedures zijn vastgelegd in het zorgplan van de school.

-----*leerkrachten/ leerling/ ouders/ zorgteam/ directeur*

Niveau 6

Alle redelijke stappen binnen de mogelijkheden van de school zijn gezet.

Als er zich situaties voor gaan doen waarbij:

- een voortdurend, storend, agressief gedrag van de leerling, de voortgang van het onderwijs verstoort,
- de leerling een onevenredig groot deel van de schoolorganisatie vergt, waarbij niet of nauwelijks doelen worden bereikt, kan de school op basis van bovenstaande ijkpunten, na schriftelijk overleg met bestuur en inspectie, een procedure opstarten, waarbij de leerling tijdelijk wordt verwijderd. Te denken valt aan een dag of enkele dagen.(art.1 leerplichtwet)

Niveau 7

Na schriftelijk overleg met bestuur en inspectie, start de school een definitieve verwijderingsprocedure op. De beslissing over verwijdering wordt genomen door het schoolbestuur. Voordat zo'n besluit kan worden genomen, worden eerst de groepsleraar en de ouders gehoord. Als het besluit eenmaal is genomen, mag een schoolbestuur de leerling niet onmiddellijk van school sturen. Het bestuur moet eerst proberen om een andere school te vinden voor de leerling.

Alleen als dat niet lukt - en daar moet het schoolbestuur ten minste acht weken zijn best voor doen - mag de school de leerling de toegang tot de school weigeren. De ouders kunnen de onderwijsinspectie vragen om eventueel te bemiddelen.

-----*directeur/ leerling/ ouders/ externe hulp/bestuur*

(Het moge duidelijk zijn dat de niveaus 6 en 7 alleen als uiterste stappen zullen worden gehanteerd. Alle oplossingen die deze stappen kunnen voorkomen hebben duidelijk onze voorkeur)

Het is belangrijk dat ouders, kinderen en leerkrachten zich realiseren dat het geven van complimenten en goed gedrag stimuleren de beste manier is om een positief opvoedingsklimaat te scheppen. Het is van wezenlijk belang voor iedereen dat de betrokken partijen elkaar kansen geven om gemaakte fouten te herstellen.

Het verbeteren van gedrag gaat met vallen en opstaan. Als het is ingebed in duidelijke afspraken, zal wangedrag niet direct worden uitgesloten maar wel worden benoemd.

Dit benoemen is de eerste bouwsteen om aan oplossingen te gaan werken.

Er is geen beter resultaat denkbaar, dan een kind dat bereid is te werken aan zijn tekortkomingen om zo te komen tot een evenwichtiger ontwikkeling.

Problemen die zich kunnen voordoen.

Richtlijnen voor een discussie:

Weigeren.

Het is niet acceptabel dat een kind weigert om deel te nemen aan bepaalde lessen en/of weigert opdrachten uit te voeren. Dit soort problemen neemt toe. Het kind behoort de gelegenheid te krijgen om een weigering "recht" te zetten door de opdracht alsnog uit te voeren of zich achteraf te excuseren voor het getoonde gedrag.

Is dit herhaalde malen niet het geval dan wordt contact opgenomen met de ouders.(niveau 3)

Het zonder toestemming verlaten van het schoolterrein onder schooltijd.

Dit kan gevaarlijke situaties opleveren

Het is mogelijk dat een kind ongerust is over de thuissituatie, maar het komt ook voor dat na een conflict op school een kind besluit om naar huis te gaan. Mocht zo iets gebeuren dan wordt er direct telefonisch contact opgenomen met de ouders. We verwachten het kind dan direct weer op school. Het is vanzelfsprekend om zo spoedig mogelijk een afspraak te maken om te overleggen over de ontstane situatie.

Wangedrag tijdens de pauze.

Het is belangrijk dat ieder kind op het schoolplein veilig kan spelen.

Slaan, schoppen of schelden naar andere kinderen tijdens de pauze betekent dat het betreffende kind in het schoolgebouw blijft en is een gesprek met het kind. Als deze correctie niet leidt tot verbetering zal er in overleg met de ouders naar andere oplossingen worden gezocht, (niveau 3)

Pesten.

Hieronder verstaan we niet alleen het daadwerkelijk lichamelijke geweld, maar ook verbale uitingen. Als er sprake is van bedreigingen vinden we het belangrijk dat de kinderen en/of ouders dit melden aan de school. Vervolgens zal het probleem bespreekbaar worden gemaakt door middel van gesprekken in de klas en/of gesprekken met betrokkenen. Als er sprake zou zijn van een duidelijke schuldvraag zullen betrokken kinderen en ouders worden gehoord.

Vandalisme/stelen.

Dit gebeurt gelukkig niet vaak, maar mocht dit toch het geval zijn dan worden de ouders onmiddellijk gewaarschuwd. We vertrouwen erop dat ook ouders dit melden.

Excursies.

Als er een groep kinderen op excursie is verwachten we dat de kinderen zich goed gedragen. Mocht dit niet het geval zijn, dan zullen we de betrokken ouders vragen om het kind bij een volgende excursie te vergezellen. Een andere mogelijkheid is om het betrokken kind niet mee te nemen naar een volgende excursie. Ook wordt het gedrag met het kind besproken.

Nablijven/ huiswerk.

Als het kind vanwege zijn/haar gedrag het opgedragen werk niet heeft af kunnen maken dan wordt het kind gevraagd dit tijdens de pauze of na schooltijd (max. 30 min.) af te maken. Soms kan dit werk, in overleg met de ouders, thuis worden gedaan.

Incidenten buiten schooltijd

Hoewel de school geen verantwoordelijkheid draagt voor wangedrag van de kinderen buiten de schooluren, kan het belangrijk zijn hier de school van op de hoogte te houden.

Ouders kunnen dit bij de leraar melden. Dit wordt ook in de incidentenregistratie in Parnassys gezet.

Bijvoorbeeld:

- Kinderen die elkaar pesten/bedreigen onderweg naar school.
- Wangedrag buiten de schooluren rond het schoolgebouw.(bv. in het weekend)

Voorbeeld bladzijde **contactboek**. (bij niveau 4)

Dag	opmerkingen	resultaat

Maandag

Dinsdag

Woensdag

Donderdag

Vrijdag

totaalscore :

Zaterdag/Zondag

Opmerkingen ouders/handtekening:

Voorbeeld indicatie scores bij resultaat:

- 1 = een hele slechte dag.
- 2 = een slechte dag.
- 3 = een dag zonder bijzonderheden.
- 4 = een redelijk goede dag.
- 5 = een buitengewoon goede dag.

Aandachtspunten met betrekking tot afspraken over het “contactboek “

- wanneer kan er overleg plaatsvinden over de gemaakte opmerkingen in het boek. (wekelijks of een andere termijn.) Welk tijdstip is geschikt?
Advies: Normaal overleg vindt een keer per maand plaats met beide partners.
- Het kind begint iedere dag met vijf punten, en verliest alleen punten bij wangedrag. Een dag zonder problemen is dus 5 punten.
- Eventueel wordt er een week(streefgetal) vastgesteld.
De hoogte van het streefgetal hangt af van de situatie.
Verhoog het getal als de score regelmatig wordt gehaald.
- Bespreek mogelijke beloningen en sancties.
Wat doet de school en wat doen de ouders in de thuissituatie?
Bv. gebruik TV, gebruik computer, zakgeld, regelen uitstapjes etc.
Probeer dit consequent uit te voeren.
Leg deze afspraken vast.
- Ouders kunnen in het boek opmerkingen maken over de thuissituatie en kunnen aangeven hoe ze over de schoolweek denken. Leerkrachten kunnen zich beperken tot de score of eventueel details noteren.
- Het boek wordt in eerste instantie dagelijks meegenomen naar huis en weer meegenomen naar school. Een goede verpakking moet zorgen voor een redelijke staat.

Voorbeeldteksten

We maken ons zorgen over het gedrag van.....
en willen graag hierover met u praten.
Is het mogelijk om voor ....(datum)... een afspraak te maken met.....
(betrokken leerkracht).

We stellen het op prijs als beide ouders(verzorgers) bij dit gesprek aanwezig kunnen zijn. met
vriendelijke groet,

(leerkracht)

(directeur)
Geachte ..... ,

Ondanks eerdere gesprekken en gemaakte afspraken is er weinig vooruitgang in het gedrag van

We willen graag met u van gedachten wisselen over het gebruik van een gedragsboek.
Dit boek past in ons plan "omgaan met elkaar" niveau 4.
Het boek biedt de mogelijkheid om elkaar nog beter te informeren over het gedrag van uw kind.
Het is dan mogelijk om evt. per dag of per week haalbare doelen voor uw kind af te spreken.
Daarnaast adviseren we een aanmelding voor aanvullend onderzoek bij.....
Ook hierover is uw mening belangrijk en gewenst.
Is het mogelijk om voor ....(datum)... een afspraak te maken met .....
(betrokken leerkracht).

We stellen het op prijs als beide ouders(verzorgers) bij dit gesprek aanwezig kunnen zijn.

met vriendelijke groet,

(leerkracht)
(directeur)